

«کامران ندری» در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» و با ارزیابی مثبت از افزایش نرخ ارز نیما:

کنترل عوارض ناشی از نزدیکی نرخ دوارز، درایت می‌خواهد

رامکین منوق

یکی از اولین سیاست‌های وزارت اقتصاد دولت چهاردهم که رسماً اعلام شد، کاهش فاصله نرخ ارز بازار آزاد بانرخ ارز نیما بود که عبدالناصر همتی این سیاست را در همایش بانکداری اسلامی در ۲۰ شهریور ۱۴۰۳ اعلام کرد. به اعتقاد همتی، این سیاست می‌تواند در نهایت منجر به تکثرخی شدن ارز در کشور بشود.

بع‌داز گذشت ۱ ماه از این اظهارات همتی، نرخ ارز نیما بالاخره وارد کانال ۵۰ هزار تومان شد. در طی این ۱ ماه، این نرخ با پالس مثبت‌وزیر اقتصاد به تدریج افزایش پیدا کرد تا در نهایت در اول هفته جاری، با افزایش ۵۷ تومانی نسبت به روز کاری قبل، به نرخ ۵۰ هزار و ۴۷ تومان و حواله دلار امریکائیز با افزایش ۱۴۶ تومانی به نرخ ۴۷ هزار و ۷۵۰ تومان معامله شد. هرچندان اظهار همتی، بر خلاف گفته‌های پیش سیاست می‌تواند در نهایت منجر به تکثرخی شدن ارز در کشور بشود. در نهایت منجر به تکثرخی شدن ارز در کشور بشود. تمام‌چهره‌های اقتصادی نزدیک به مسعود پزشکیان، از جمله علی طیب‌نیا، از تکثرخی شدن ارز حمایت و هدف خود را حذف ارزهای دولتی تبیین کرده بودند. اما این سیاست به اعتقاد برخی از کارشناسان، با سیاست‌های کنترل تورم حاکمیت در تضاد است و آثار تورمی آن مانند شوک حذف ارز ترجیحی در سال ۱۴۰۱ است. همچنین از نظر برخی این سیاست نمی‌تواند منجر به تکثرخی شدن ارز شود زیرا بازار نرخ ارز بازار آزاد به جهش خود ادامه می‌دهد و دوباره یک فاصله معناداری بین نرخ نیما و آزاد ایجاد می‌شود.

هزینه اظهارات ارز را مردم می‌پردازند

از جمله مخالفان این سیاست اقتصادی دولت چهاردهم، اقتصاددانان نهاد گرو به خصوص اقتصاددانان نزدیک به حلقه «بین‌اقتصاد» هستند. در همین راستا، حسین راغفر در گفت‌وگو با ایلنا اظهار کرد: موضوع روشن این است که با افزایش

گفت و گو

رئیس سابق اتاق بازرگانی:

پیمان‌های بین‌المللی با وجود تحریم‌ها آورده اقتصادی ندارد

رئیس پیشین اتاق بازرگانی عنوان کرد: در دو سال اخیر بر تجارت آزاد با اتحادیه اوراسیا مانور فراوان داده شده و حتی از آن استفاده‌های تبلیغاتی و سیاسی نیز شد و در سایه آن بر عضویت در بریکس و شانگهای نیز تاکید شده است اما همه اینها ورده اقتصادی برای ایران

گزارش

با کاهش تاثیر پارانها در جریان است:

بازی نابرابر فقیر و غنی در میدان هزینه‌ها

بررسی‌ها نشان می‌دهد پر داخت پارانه نقدی در سال ۸۹ باعث شده تا سهم دهک‌های هزینه‌ای پایین‌از هزینه کل افزایش و سهم دهک‌های هزینه‌ای بالا کاهش یابد. در نتیجه، شکاف هزینه‌ای دهک‌های اول و آخر به کمترین مقدار خود رسید. البته با گذر زمان و افزایش تورم اثر کمکی پارانها کمتر شده است.

نقدی در این سال بود، به‌طور میانگین حدودانییمی‌از هزینه‌های کشور از سوی ۲۰ درصد ثروتمندان جامعه بوده است. در حالی که سهم ۲۰ درصد فقیران جامعه حدوداً تنها ۵درصد بوده است. بیشترین شکاف هزینه‌ای بین فقیر و غنی در سال ۸۵ ثبت شده که سهم دودهک‌اول‌از هزینه‌ها ۵۰.۳۰۳درصد و دودهک‌آخر ۵۰.۴درصد بوده است.

با آغاز پرداخت پارانه نقدی ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومانی در سال ۸۹، سهم دهک‌های اول‌از هزینه‌ها بیشتر شده و از ۵.۳۲۲درصد به ۵.۶۵درصد رسید است. در سال‌های ابتدایی دهه ۹۰، شکاف هزینه‌ای طیف دهک‌های اول و آخر به کمترین مقدار خود در دوره مورد بررسی رسید است. به‌طوری‌که، در سال ۹۲ کمترین شکاف هزینه‌ای ثبت شده است. در این سال سهم دودهک‌آهر

این اظهارات نشان می‌دهد که این افراد یا کارگزار

منافع رانت‌خواران در کشور هستند یا اینکه معنای اظهاراتشان را نمی‌دانند و سواد این تحلیل‌های اقتصادی را ندارند.

فاصله نرخ‌های ارز سوداگری را افزایش می‌دهد

یک اقتصاددان در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»، درباره ارزیابی خود از افزایش نرخ ارز نیما اظهار کرد: وقتی نرخ ارز در بازار آزاد بالا می‌رود، بالا رفتن نرخ نیما هم اجتناب‌ناپذیر است زیرا اگر فاصله این دو نرخ خیلی زیاد شود، انگیزه استفاده از این فاصله برای مقاصد دیگر نیز بالا می‌رود.

کامران ندری افزود: در صورت تفاوت قیمتی نرخ ارز از آزاد و نیما، تقاضا برای ارز نیمایی بالا می‌رود که افراد از این مابه‌التفاوت قیمت استفاده کنند. بنابراین طبیعی است که این فاصله نباید زیاد باشد. همین‌اکنون هم فاصله نرخ ارز نیما و آزاد بسیار زیاد است و انگیزه سوداگری بالا رفته است؛ و اگر کنندگان به وسیله داشته‌هایی که بلد هستند از این تفاوت قیمتی سود می‌برند و بیشتر از میزانی که نباید دارند از دریافت می‌کنند، برای مثال قیمت کالای مرغوب را در سامانه ثبت می‌کنند و کالای کم کیفیت‌تری وارد می‌کنند.

او با اشاره به اینکه سود ناشی از دلار نیما بسیار قابل ملاحظه است، تصریح کرد: هر دلار نیما ۱۳ هزار تومان سود دارد و این سود در حالی نصیب افراد می‌شود که زحمتی برای آن نمی‌کشند و تنها کافی است که این ارز را دریافت کنند و در بازار بفروشند. این استاندارد نگاه تاکید کرد که لذا هزینه‌های مردم هر چه بتوانند این فاصله نرخ ارز بازار آزاد و نرخ دلار نیما را کمتر کنند، می‌تواند برای اقتصاد کمک‌کننده باشد.

است، بتوانند آن را در بازار آزاد به فروش بگذارند. این اقتصاددان تاکید کرد: موضوع اصلی درآمدهای ارزی حاصل از فروش منابع طبیعی است که متعلق به همه مردم است و دولت نمی‌تواند این درآمد ارزی را در بازار آزاد عرضه کند. قیمت ارز در بازار دولتی هم باید بر اساس منافع مردم در نظر گرفته شود که با چرخه نرخ امکان ساماندهی معیشت مردم وجود دارد. معیار دیگر برای تعیین نرخ ارز در بازار آزاد، در نظر گرفتن منافع تولید کنندگان است.

راغفر یادآور شد: این سیاست ارزی گفته شده مبنی بر بازار ارز دولتی و آزاد، در ۸ سال دوران دفاع مقدس و جنگ به اجرا آمد و قیمت یک دلار

در آن سال‌ها ۱۰ تومان بود و هزینه‌های مردم با این نرخ دلار تامین می‌شد. اما در سال‌های آتی به دلیل بی‌انضباطی دولت‌ها و هزینه‌های گزافی که دولت‌ها خلق کردند، کسری بودجه به وجود آمد و دولت‌ها هر بار برای جبران کسری بودجه، نسبت به افزایش قیمت ارز اقدام کرد.

از نظر او، این عدم تعادل هاد اقتصاد کشور بزرگ ویژگی‌تر شده و این اظهاراتی که اخیراً از آقایان می‌شنویم که اگر نرخ دلار نیمایی افزایش پیدا کند و هزینه نرخ بازار آزاد نزدیک شود، می‌توان سیاست تک نرخی شدن ارز را کلید زد و این به نفع اقتصاد کشور است، اظهارات و حرف‌های درستی نیست.

یک اقتصاددان: آثار تورمی افزایش نرخ ارز نیما عدد مزیت سیاست نزدیکی دو نرخ ارز است. اما در صورت تک‌نرخ‌خی شدن ممکن برای یکبار تورم ناشی از فشار هزینه را داشته باشیم اما اگر بانک مرکزی بتواند سیاست‌های انقباضی مناسب اتخاذ کند، می‌تواند آن تورم را کاهش دهد. این کنترل نیازمند مدیران کاربلد جسوری است که بتوانند همه ابعاد این مسئله را ببینند و برای آن راه‌حل داشته باشند. بعید میدانم چنین مدیرانی فعلاً در مجموعه نظام سیاست‌گذاری ما وجود داشته باشند

او با تاکید بر اینکه در این شرایط تحریمی امکان تک‌نرخ‌خی شدن ارز بعید به نظر می‌رسد، ادامه داد: از طرفی مدیران ما جسارت لازم را برای تک‌نرخ‌خی کردن ارز ندارند. به هر حال در شرایطی که گرفتار تحریم‌ها هستیم و مصارف ارزی بالاست، تک‌نرخ‌خی کردن ارز کاری سخت‌اشدنی است. اگر مدیران جسوری داشته‌باشیم که جرات کنند این کار را انجام دهند، شدنی است.

کنترل آثار تورمی سیاست‌های مناسب

این تحلیلگر مسائل اقتصادی درباره آثار تورمی افزایش نرخ ارز نیما گفت: این نزدیک شدن دو نرخ تا حدی آثار تورمی دارد اما می‌توان با حساسی‌ری‌از تولید کنندگانی که از ارز نیما دریافت می‌کنند، این تورم را کنترل کرد.

ندری اضافه کرد: یعنی باید شسورای رقابت یاسازمان حمایت‌از مصرف‌کننده به‌سراغ تولید کنندگان برود و نظارت کند که چه کسانی ارز ۵۰ هزار تومانی دریافت کرده‌اند اما قیمت‌ها را افزایش ندهند. اگر نهادهای مربوطه حساب‌کشی کنند و نظرات لازم را داشته باشند، تورم بالایی ایجاد نمی‌شود.

او تصریح کرد که اما جاهایی که نظارت وجود نداشته باشد و حساب‌کشی امکان‌پذیر نباشد، طبیعتاً بنگاه‌های تولیدی، مخصوصاً اگر قدرت انحصاری هم داشته باشند، به‌همه‌یانه‌های قیمت خود را بالا می‌برند. این استاندارد نگاه با عنوان انقباضی مناسب اتخاذ کند، می‌تواند آن تورم را کاهش کند ولی به هر حال یک تورم ناشی از فشار هزینه خواهد داشت.

به گفته ندری، تک‌نرخ‌خی شدن ارز تورمی ایجاد خواهد کرد که می‌توان آن را با سیاست‌های مناسب و با هماهنگی دستگاه‌های ذی‌ربط مانند بانک مرکزی کنترل کرد.

او در نهایت خاطر نشان کرد: این کنترل نیازمند مدیران کاربلد جسوری است که بتوانند همه ابعاد این مسئله را ببینند و برای آن راه‌حل داشته باشند. بعید میدانم چنین مدیرانی فعلاً در مجموعه نظام سیاست‌گذاری ما وجود داشته باشند.

این عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی بیان کرد: با همه اینها اما همچنان در تحریم

هستیم و امکان پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی هنوز ممکن نیست و در این شرایط پیوستن به پیمان‌های دوجانبه و توافق‌های منطقه‌ای چند جانبه از جمله اتحادیه اقتصادی اوراسیا توسط دولت مردان ایرانی دنبال می‌شود، هر چند این پیمان‌ها و توافق‌نامه‌ها نیز هنوز نهایی نشده اما امتیازات حاصل از آن برای مردم عایدی داشته باشد و همچنان تحریم‌های مرتبط با نظام بانکی، حمل‌ونقل، بیمه، کشتیرانی و خدمات بندری، نقش اساسی در افزایش هزینه‌ها دارد و در واردات به ایران و صادرات از کشور اختلالات جدی ایجاد می‌کند. کاهش واردات کالاهای اساسی مانند مواد غذایی و دارو ها باعث شده تا قیمت این محصولات در کشور افزایش یابد و رشد هزینه‌های تولید نیز به افزایش قیمت کالاهای تولید داخلی منجر شده و این امر قدرت خرید مردم را کاهش داده است.

سلاح‌ورزی تصریح کرد: اگر در این شرایط می‌خواهیم در تجارت کشور تغییر ی مثبت ایجاد کنیم حتماً باید دو مشکل یادشده را حل کنیم در غیر این صورت همچنان چاره‌ای نداریم غیر از اینکه به دلیل محدودیت مبادی وارداتی کالاهای مورد نیازمان از ارز آن‌تر و با کیفیت پایین‌تر تهیه، در صادرات هم علاوه بر اینکه هزینه بیشتری بر مبادله کالا پرداخت و در حفظ بازارها با ناملایمات دست و پنجه نرم کنیم. افزون بر آن با سیاست‌های نادرست ارزی که در سال‌های گذشته اتخاذ شده و بر ناهمواری مسیر تجارت افزودن نیز روبرو می‌باشیم.

او خاطر نشان کرد: موضوع تجارت آزاد در دولت دوازدهم مطرح شد و در پی آن مقاصدی مانند سوریه و پاکستان نیز به عنوان شرکای تجارت آزاد با ایران مطرح شدند و حتی توافقات اولیه هم با این کشورها صورت گرفت اما واقعیت این است که هیچ‌گاه این توافقات به نتیجه قابل اعتنایی نینجامیده است.

در حالی که دیوان محاسبات کشور رقم وصولی مالیات

با خروج آمریکا از برجام، سهم خانوارهای دهک‌های اول و دوم از هزینه کل به ۵.۸۱درصد کاهش و سهم دهک‌های نهم و دهم به ۴.۸۵درصد افزایش یافته و شکاف هزینه‌ای فقیر و غنی عمیق‌تر شده است. دلیل اصلی آن می‌تواند تشدید تحریم‌ها و جهش تورم نرخ ارز بوده باشد که باعث شد قدرت خرید خانوارها کاهش یابد. از طرفی، اثر کمکی پارانها ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومانی نیز در این دوران به حداقل خود رسیده است. به عبارت دیگر، با افزایش سطح عمومی قیمت‌ها، هزینه همه خانوارها با هم افزایش یافته و در واقع همه با هم فقیر تر شده‌اند، ولی شدت آن برای دهک‌های مختلف متفاوت بوده است.

در سال ۱۴۰۱، دولت سیزدهم مقدار پارانها‌های معیشتی را افزایش داده است. به خانوارهای دهک اول تا سوم ۴۰۰ هزار تومان و به خانوارهای دهک چهارم تا نهم ۳۰۰ هزار تومان اختصاص داده شده است. با این حال، سهم دهک‌های اول و دوم در این سال به ۶درصد افزایش یافته است. از آنجایی که حخوراکی به طرز چشمگیری افزایش یافته است، از آنجایی که حورقابل توجهی از سیدمصرفی اقشار فقیرتر جامعه از این کالاها تشکیل شده، به معنای افزایش هزینه آنها خواهد بود.

خبر اقتصادی

با تصمیم هیئت مدیره سازمان بورس:

دامنه نوسان بورس و فرابورس به مثبت و منفی ۳درصد بازگشت ایلنا نوشت: «هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار در جلسه صبح دیروز خود مقرر کرد دامنه نوسان سهام در بورس و فرابورس از روز شنبه ۲۱ مهرماه ۱۴۰۳ به مثبت و منفی ۳درصد بازگردد.»

رئیس اسبق اتحادیه طلا و جواهر:

مردم منتظر کاهش چشمگیر قیمت طلا باشند

رئیس اسبق اتحادیه طلا و جواهر عنوان کرد که بازار طلا با رکود جدی روبروست و نباید منتظر کاهش چشمگیر قیمت طلا بود. به گزارش تجارت‌نیوز، ابراهیم محمدولی تاکید کرد: طی هفته گذشته، کل صنعت طلا در ایران، شاید حدود ۲۰۰کیلو مصنوعات طلا هم معامله نکرده است. در هفته‌های قبل تر وضعیت مقداری بهتر بود، اما بعد از این اتفاقاتی که رخ داد، صنعت طلا در بحث مصنوعات با رکود عجیبی مواجه‌شد.

با منظور نشدن در حساب‌ها:

۴۰۰ هزار یورو در سد منجیل گم شد!

ایلنا نوشت: «در سال‌هایی که کشور در گیر ماجرای کووید ۱۹ شد بنا بود یک شرکت ژاپنی اقدام به لایروبی دریاچه پشت سد منجیل کند و از رسوبات نیز برای استفاده‌های تحقیقاتی و صنعتی بهره‌برند، به این منظور ۴۰۰ هزار یورو اعتبار به شرکت آب منطقه‌ای گیلان اختصاص یافت اما تاکنون نه تنها این توافق عقیم مانده و به‌هیچ‌سرتاجمی نرسیده بلکه این میزان اعتبار نیز نه به ژاپنی ها عودت داده شده و نه در جایی از حساب‌های آب منطقه‌ای استان منظور شده است.»

بر اساس آمار گمرک:

واردات پارچه در ۳ سال رشد ۱۰۰ درصدی داشت

واردات پارچه در سال‌های اخیر رشدی ساقه‌ای را پشت سر گذاشت به طوری که در سال ۱۴۰۰، میزان واردات این کالا از لحاظ ارزشی، ۱۰۰درصد افزایش یافت. به

گزارش تسنیم، شد چشمگیر واردات پارچه صادر فاصله یک سال، نتیجه تصمیمات اشتباهی بود که با تخصیص ارز نیمایی در ابتدای سال ۱۴۰۰، دیگر غیر قابل کنترل شده بود. در نهایت به دلیل اتخاذ این دو تصمیم نادرست در این حوزه، میزان واردات این کالا هر سال نسبت به سال گذشته افزایش یافت و در سال ۱۴۰۰، به بیش از ۸۳.۵ میلیون دلار رسید.

رییس شورای فقهی بانک مرکزی:

مردم در شرایط تورمی دلار و سکه قرض بگیرند

رییس شورای فقهی بانک مرکزی با بیان اینکه استقرار ارزی با طلا و سکه اشکال شرعی ندارد و مردم می‌توانند از این روش استفاده کنند، گفت: در شرایط تورمی مردم می‌توانند بجای ریال به یکدیگر ارز، طلا و سکه قرض دهند و در این باره منع شرعی وجود ندارد به شرطی که مازاد آن را مطالبه نکنند. به گزارش ایلنا، غلامرضا مصباحی مقدم تصریح کرد که اینکه در مبادلات فرد به فرد هم ریال مبادله نمی‌گردد دلیل آن تورم بوده که این روند نگران کننده است و باید در مرادات و مبادلات جامعه و کشور پول ملی حاکم باشد.

سازمان حسابرسی:

شرکت فرودگاه‌ها ۱۰۰ هزار مترمربع اراضی به «ایران ایر» واگذار کرده است

سازمان حسابرسی در سلسله گزارش‌های خود این بار آمار و اطلاعاتی ارائه کرده است که بر اساس آن شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران ۱۰۰ هزار متر مربع املاک و اراضی را بدون امضای قرار داده «ایران ایر» واگذار کرده است. به گزارش اقتصادآنلاین، طبق اطلاعات سازمان حسابرسی کشور، شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران در سال گذشته ۱۰ هزار و ۸۵۶میلیارد تومان در آمد عملیاتی داشته که در مقایسه با حدود ۹۵۵۱میلیارد تومان سال ۱۴۰۱ حدود ۶۶درصد افزایش را نشان می‌هد.

اختلاف آماری دیوان عدالت و سازمان امور مالیاتی بر سر خودروهای لوکس در حالی که دیوان محاسبات کشور رقم وصولی مالیات خودروهای لوکس در سال ۱۴۰۲ را حدود ۲۲۰ میلیارد تومان اعلام کرده است، این آمار از سوی سازمان امور مالیاتی حدود ۵۰ میلیارد تومان تعیین شده است. به گزارش تسنیم، لازم به ذکر است، با وجود این اختلاف آمار باید به این نکته توجه داشت که طی سال‌های اخیر همواره اختلاف زیادی بین رقم تعیین شده در قانون بودجه، رقم تشخیص مالیات و در نهایت وصولی مالیات وجود داشته است که این موضوع جای سوال دارد.

رئیس کمیسیون حقوقی اتاق بازرگانی گرگان:

توکیه بازار مرغ عراق را از ایران گرفت

رئیس کمیسیون حقوقی، حمایت قضائی، مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق بازرگانی گرگان گفت: اجرای مصوبات کمیسیون‌های اتاق بازرگانی و کمیسیون دولتی و بخش خصوصی با مطالبه‌گری امکان‌پذیر است. به گزارش اقتصادآنلاین، حمید سلیمیانی تاکید کرد: مرغ گلستان بازار بسیار خوبی در عراق دارد و مردم عراق خواهان مرغ استان هستند اما دستورالعمل‌های ناگهانی موجب شده تا ما این بازار را به تر کمه واگذار کنیم و بعضاً کانتینرهای بارزده به ناگهان پشت مرز متوقف و بخش خصوصی متضرر می‌شود.

